

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเป้าหมายชีวิตการทำงาน และคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ใช้แรงงานไทยในประเทศอังกฤษ กรณีศึกษา ผู้ใช้แรงงานในภาคบริการ ณ กรุงลอนดอนครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของการเคลื่อนย้าย การตั้งเป้าหมายชีวิตการทำงาน คุณภาพชีวิตการทำงาน ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน และการดำเนินชีวิตของผู้ใช้แรงงานไทยในประเทศอังกฤษ

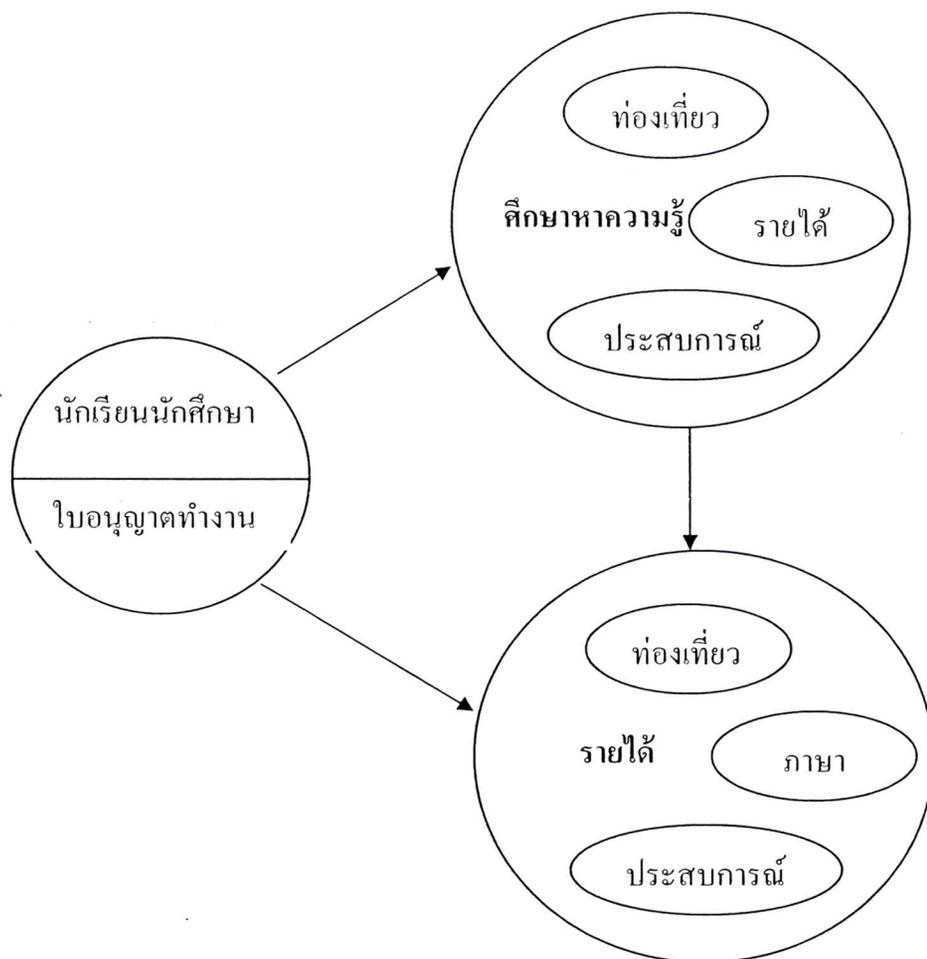
ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาพบว่า

5.1 สาเหตุของการเคลื่อนย้ายของผู้ใช้แรงงาน

สำหรับการตัดสินใจในการเคลื่อนย้าย หรือเดินทางไปยังอีกที่หนึ่งในระยะยาวนั้น โดยทั่วไปแล้วไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเฉพาะแต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่างประกอบกัน โดยเฉพาะปัจจัยที่ดึงดูดให้คนเดินทาง ซึ่งได้แก่ ระดับค่าจ้างและเงินเดือน การขาดแคลนกำลังคนในบางสาขาในหลายประเทศ โอกาสสำหรับความก้าวหน้าในอาชีพ การให้นักศึกษาต่างประเทศมีโอกาสเข้ามารับการศึกษา เป็นต้น(สุทธิ จัตุรงค์, 2531: 47-50)

สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกไปยังประเทศอังกฤษเนื่องจากต้องการศึกษาทางด้านภาษา คิดเป็นร้อยละ 50 เนื่องจากปัจจุบันภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็นในการติดต่อสื่อสารไม่ว่าจะเป็นผู้ส่ง หรือผู้รับข้อมูลก็ตาม ซึ่งรวมถึงการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพด้วย อีกทั้งยังมีความต้องการแสวงหาโอกาสใหม่ให้กับชีวิต ประกอบกับต้นทุนการเดินทางไปหางานยังสถานที่ต่าง ๆ ในโลกได้ลดลงอย่างมากส่งผลให้ผู้ใช้งานตัดสินใจได้ง่ายขึ้นกับการเดินทางไปยังประเทศอังกฤษ รองลงมาได้แก่ ต้องการศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 46.2 ต้องการหาประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 39.2 ต้องการมีรายได้เพิ่ม คิดเป็นร้อยละ 32.3 ญาติ/เพื่อน หรือคนรู้จักชักชวน จำนวน คิดเป็นร้อยละ 22 เหตุผลอื่นๆ ซึ่งได้แก่ ไปศึกษาเกี่ยวกับการทำอาหารชนิดต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.2 และสุดท้ายเพราะไม่มีงานทำในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 2.7

แผนภูมิภาพที่ 5.1 จุดประสงค์ของการเคลื่อนย้ายของผู้ใช้แรงงาน

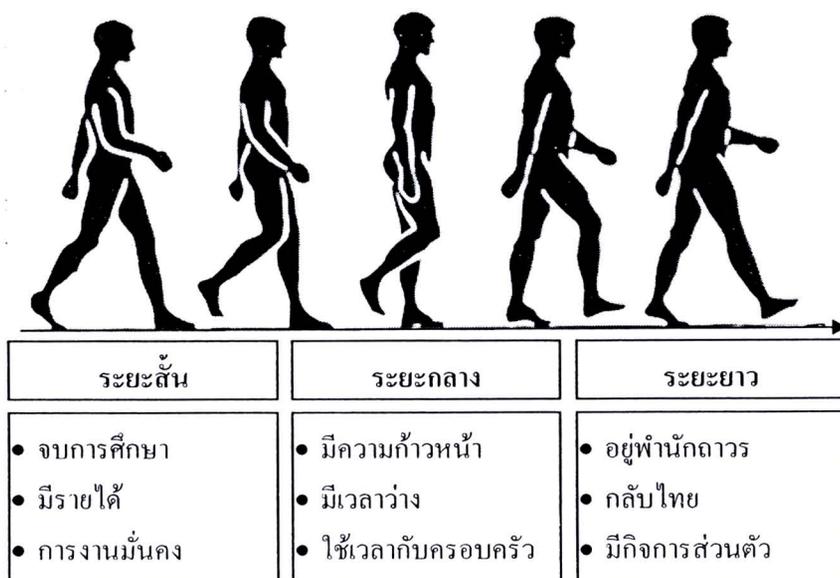
จากแผนภูมिरูปภาพที่ 1 เห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีจุดประสงค์หลักที่แตกต่างกัน ในส่วนของจุดเริ่มต้นของวิถีคิดกลุ่มนักเรียนนักศึกษามีจุดประสงค์หลักในการไปประเทศอังกฤษ เพื่อศึกษาทั้งศึกษาทางด้านภาษา และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่วนจุดประสงค์รอง ซึ่งได้แก่ การหาประสบการณ์ ท่องเที่ยว และรายได้ เป็นสิ่งที่ได้เสริมเข้ามาซึ่งจะได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับโอกาสและความสามารถของแต่ละคน ส่วนผู้ที่เดินทางเข้าไปโดยใบอนุญาตทำงานจุดประสงค์หลักในการเดินทางไปก็คือ การแสวงหาซึ่งรายได้อยู่แล้ว บุคคลเหล่านี้ย่อมได้รับโอกาสทั้งการได้มาซึ่งรายได้ ภาษา และท่องเที่ยวตามโอกาส แต่ข้อค้นพบจากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบว่ายังมีกลุ่มนักเรียนนักศึกษาอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มที่ศึกษาทางด้านภาษา เพราะเมื่อบุคคลเหล่านี้ได้เข้าไปสู่กระบวนการทำงานที่สามารถเลี้ยงชีพ และสร้างรายได้ให้กับตนเองได้แล้วนั้นแนวคิด หรือหนทางในการทำตามจุดประสงค์เดิมก็ได้เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากรายได้ที่ได้รับนั้นเมื่อเทียบกับเงินไทยแล้วเป็นสิ่งที่ล่อใจให้บุคคลเหล่านี้ต้องเปลี่ยนจุดประสงค์มาเป็นทำงานเพื่อต้องการรายได้เป็นหลัก

ซึ่งหลายคนได้เปลี่ยนวิชาของตนจากนักเรียนเป็นวิชาทำงานก็มีอยู่มาก แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าทั้งหมดของกลุ่มนักเรียนนักศึกษา เพราะบางคนทำงานเพื่อเพียงต้องการรายได้เพื่อจุนเจือตนเองเท่านั้น

5.2 การตั้งเป้าหมายชีวิตการทำงาน

การตั้งเป้าหมายชีวิตการทำงานเป็นจุดเริ่มต้น และขั้นที่สำคัญที่สุดที่จะกำหนดเป้าหมายทั้งชีวิตเพราะหากมีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่ยากจนเกินไปและทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ก็จะทำให้คนคนนั้นประสบความสำเร็จดังที่ตั้งไว้ ล็อกและคณะ (Locke et al. 1981 : 125 - 152) กล่าวถึงการตั้งเป้าหมายที่ดีคือการตั้งเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง การตั้งเป้าหมายที่ยากแก่การบรรลุถึง แต่มีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุถึงทำให้บุคคลทำงานได้ผลดีกว่าเป้าหมายง่าย ๆ และเป้าหมายต้องมีการแสดงระยะเวลาที่จะทำงานให้สำเร็จ จากการศึกษาพบว่าผู้ใช้แรงงานที่อังกฤษมีการตั้งเป้าหมายชีวิตการทำงานที่สามารถแบ่งได้เป็นระยะ ตามประเภทของการตั้งเป้าหมาย ได้แก่ การตั้งเป้าหมายทางด้านความต้องการด้านรายได้ การตั้งเป้าหมาย ทางด้านความต้องการด้านความต้องการดำเนินชีวิตด้านครอบครัว การตั้งเป้าหมายด้านความต้องการสร้างความก้าวหน้า และการตั้งเป้าหมายด้านความมั่นคงทางอาชีพ ดังแผนภูมิรูปภาพนี้

แผนภูมิรูปภาพที่ 5.2 ลำดับขั้นการตั้งเป้าหมายชีวิตการทำงาน

จากแผนภูมิรูปภาพที่ 2 จะเห็นถึงช่วง และพัฒนาการของการตั้งเป้าหมายชีวิตการทำงานที่แตกต่างกันของแต่ละช่วงเวลาหากผู้ใช้แรงงานสามารถทำตามเป้าหมายที่คิดไว้ในระยะแรกแล้ว เป้าหมายต่อไปที่ตามมา ก็จะเป็นขั้นที่ต่างจากขั้นแรก และตอบสนองตนเอง ไปจนถึงขั้นสุดท้าย ซึ่งขั้นนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ อายุ และตัวผู้ใช้แรงงานเองสามารถทำให้ถึงเป้าหมายในขั้นไหน

ระยะสั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่โดยเฉพาะนักเรียนนักศึกษาเป้าหมายพื้นฐานอันดับแรกคือ จบการศึกษาไม่ว่าระดับปริญญาตรี หรือปริญญาโท รวมถึงความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษที่คั่นคั้นมาถึงประเทศเจ้าของภาษาอย่างน้อยก็หวังที่จะได้อะไรไปบ้างถึงแม้จะทำงานไปด้วยแต่เด็กไทยทุกคนจะพยายามไม่ทิ้งเรื่องการเรียน ถัดมาในส่วนของรายได้ ผู้ที่ทำงานอยู่ประเทศอังกฤษก็ตั้งเป้าหมายชีวิตการทำงานในเรื่องของรายได้ ที่ค่อนข้างชัดเจน เนื่องจากมีภาระค่าใช้จ่ายที่เป็นรายจ่ายประจำ และสมำเสมอทำให้ผู้ใช้แรงงานในอังกฤษต้องมีระบบการเก็บ และการใช้จ่ายที่ชัดเจนทำให้รู้ว่าจะมีรายได้เท่าไร และจะมีเงินเก็บเท่าไรในแต่ละเดือน รวมถึงการตั้งเป้าที่จะมีงานที่มั่นคงถึงแม้จะเป็นงานอาชีพบริการแต่ผู้ใช้แรงงานก็ย่อมเลือกงานที่มีสถานที่ที่เป็นหลักแหล่งน่าเชื่อถือ หรือเลือกนายจ้างที่สามารถให้หลักประกันกับตนเองได้ว่าจะมีเงินจ่ายในสัปดาห์นี้ หรือจะมีงานให้ตนทำไม่ต้องระแวงว่าจะถูกให้ออกเมื่อไหร่

ระยะกลาง การตั้งเป้าหมายชีวิตการทำงานของผู้ใช้แรงงานไทยในประเทศอังกฤษในระยะต่อมาก็คือ การต้องการความก้าวหน้าในหน้าที่การงานถึงแม้สายความก้าวหน้าในอาชีพบริการจะสั้นแต่ทุกคนก็อยากมีความก้าวหน้าทั้งสิ้นทั้งในตำแหน่งหน้าที่ และเงินที่ได้รับ ตัวอย่างเมื่อทำงานไประยะหนึ่งผู้ที่มิใบอนุญาตทำงานก็ต้องการภาระงานที่ลดลง หรือต้องการผู้ช่วยมาช่วยทำงาน ส่วนนักเรียนนักศึกษาก็ต้องการให้ขึ้นค่าแรงจากเดิมที่ได้รับ เมื่อมีประสบการณ์มากขึ้น หรือมีภาระงานที่หนักขึ้น เป็นต้น แต่เมื่อทำงานมาหนักและยาวนานหลายปีผู้ใช้แรงงานก็เริ่มให้ความสำคัญกับตัวเองมากขึ้น เริ่มต้องการมีเวลาว่าง มีการตั้งเป้าหมายในส่วนของการเริ่มต้นมีครอบครัว และใช้ชีวิตกับครอบครัว

ระยะยาว ในส่วนของการตั้งเป้าหมายชีวิตการทำงานในระยะยาวนี้ผู้ศึกษาพบว่าผู้ใช้แรงงานมีเป้าหมายที่แตกออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มแรก ผู้ที่ต้องการอยู่พำนักถาวรกลุ่มนี้มีความคิดว่าจะใช้ชีวิตตั้งแต่ตอนนี้จนถึงบั้นปลาย และมีครอบครัวอยู่ที่อังกฤษ กลุ่มนี้ได้แก่ ผู้ที่เข้าไปอยู่อาศัยนานจนเสมือนเป็นที่ของตนจึงทำให้ไม่อยากจะกลับไทย และผู้ที่มีงานทำมั่นคง หรืออยากจะมีกิจการส่วนตัว แล้วอายุมากขึ้นไม่รู้จะกลับมาทำอะไร กลุ่มที่สอง ได้แก่ ผู้ที่ต้องการกลับไทยทั้งกลับมาสมัครงาน และทำงานที่ตนเองจบการศึกษามา หรือกลุ่มที่เก็บเงินจนสามารถนำมาทำธุรกิจส่วนตัว หรือมีใช้ในบั้นปลายชีวิต

ผู้ศึกษาสังเกตเห็นได้ว่าลักษณะงานที่เป็นงานบริการทำให้เสร็จไปวันต่อวันที่ไม่เอื้อให้ผู้ใช้งบประมาณต้องคิดถึงการตั้งเป้าหมายในระยะยาวมากนักส่งผลให้ผู้ใช้งบประมาณเหล่านี้ปล่อยให้เวลาผ่านไปจนบางคนรู้ตัวอีกทีก็เมื่อคิดว่าตนเองแก่เกินไปที่จะทำอะไรแล้ว รวมถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ อาจไม่เป็นไปอย่างที่คิด ดังนั้นควรมีเป้าหมายสำรองที่สอดคล้องกับเป้าหมายแรก เช่น เป้าหมายแรกที่ตั้งใจไว้ว่าจะเก็บเงินให้ได้สัก 4,000 ปอนด์ภายในหนึ่งปี จะเรียนให้ได้ภาษาอังกฤษระดับสูง เพื่อนำไปสอบแล้วได้คะแนนดี สามารถนำกลับไปสมัครงานที่ไทย และได้ท่องเที่ยวทั่วยุโรป สภาพความเป็นจริงอาจไม่ได้เป็นไปอย่างที่ตั้งไว้ตั้งแต่ก่อนจะไปอังกฤษ เมื่อไปถึงที่นั่นงานที่ทำ อาจรายได้ไม่ดี หากไปทำงานมากไปก็ทำให้ขาดเรียนบ่อย เงินที่เก็บไว้อาจไม่พอไปทั่วยุโรป หากบางคนคิดเช่นนี้เป้าหมายที่ตั้งไว้ทั้งหมดพังทลายก็จะทำให้คิดว่าตนเองประสบความสำเร็จล้มเหลวกับการไปครั้งนี้ แต่หากมีเป้าหมายรองไว้แล้วก็ยังสามารถทำตามเป้าหมายได้ อาจได้ไม่สูงตามที่คิดไว้ตั้งแต่แรก หรือต้องเลือกทำตามเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งแต่อย่างน้อยก็มีเป้าหมายที่ชัดเจน และสามารถทำตามเป้าหมายนั้นได้ ตัวอย่าง อาจตั้งเป้าหมายใหม่ว่าเป้าหมายใดจะเป็นเป้าหมายแรก เช่น ตั้งว่าเรื่องการเรียนเป็นเป้าหมายแรกก็ต้องเข้าเรียนสม่ำเสมอใช้เวลากับการเรียนให้เต็มที่ แต่อาจเก็บเงินได้แค่ 2,000 ปอนด์ เพราะไม่ต้องการขาดเรียน จากนั้นค่อยมาดูว่าจะจัดการกับเงินก้อนนี้อย่างไรยังอยากไปเที่ยวอีกหรือไม่ ถ้าหากอยากเที่ยวอาจลดไปแค่ประเทศที่ต้องการไปที่สุดจริง ๆ อาจเหลือแค่ ฝรั่งเศส หรือสกอตแลนด์ ซึ่งค่าใช้จ่ายไม่มากนักที่นี้ก็จะสามารถทำได้ทุกอย่างตามเป้าหมายแล้ว ซึ่งการกำหนดเป้าหมายนี้สามารถนำไปใช้กับการกำหนดเป้าหมายการทำงานในส่วนรายละเอียดที่น้อยกว่านี้ได้หากนำไปปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน และมีความชัดเจน

5.3 คุณภาพชีวิตการทำงาน

ผลจากการศึกษาพบว่าคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ใช้งบประมาณไทยในประเทศอังกฤษ ไม่ต่ำซึ่งค่าเฉลี่ยของนักเรียนนักศึกษาอยู่ที่ 3.23 และผู้ที่มีใบอนุญาตทำงานอยู่ที่ 3.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 3.01 แต่เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพชีวิตเราอาจไม่สามารถมองแต่ในภาพรวมได้ เพราะการที่บุคคลจะมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีต้องประกอบไปด้วยปัจจัยในด้านต่าง ๆ ด้วย (Richard E. Walton 1975: 91-97 อ้างใน เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ, 2541: 34-37)

คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขอนามัย โดยรวมอยู่ในระดับสูง เนื่องมาจากกฎหมายของสหราชอาณาจักรค่อนข้างเข้มงวดในเรื่องความปลอดภัย และจะมีผู้ตรวจสอบ (Inspector) มาสุ่มตรวจสอบอยู่เสมอหากไม่ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ตรวจสอบอาจสั่งปิดสถานที่นั้นได้ทันที แต่ในส่วนนี้ผู้ใช้งบประมาณคิดว่า มีชั่วโมงการทำงาน และ

เวลาพักเพียงพอที่ไม่เหมาะสม เพราะงานบริการที่อังกฤษไม่ว่างานประเภทใดจะมีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนานมาก งานหลายประเภทขณะทำงานผู้ใช้แรงงานจะไม่ได้นั่งเลยจะต้องยืนทำตลอดเวลา อีกทั้งระยะเวลาเข้างานที่ยาวนาน ปกติประมาณ 10.00 – 11.00 ถึง ประมาณ 24.00 หรือเวลาปิดร้าน

ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิและการคุ้มครองแรงงาน อยู่ในระดับต่ำเนื่องจากผู้ใช้แรงงานมักถูกละเลยในเรื่องการคุ้มครองแรงงานจะมีแต่เรื่องของการปฏิบัติอย่างเสมอภาคจากนายจ้างเท่านั้นที่อยู่ในระดับสูงนอกนั้นจะอยู่ในระดับต่ำเนื่องจากการประเภทงานที่เป็นภาคบริการที่มีลักษณะการจ้างงานแบบรายวัน และรายชั่วโมงเป็นส่วนใหญ่ทำให้ทำให้ความผูกพันระหว่างผู้ใช้แรงงาน และองค์กรค่อนข้างต่ำทำให้นายจ้างไม่จำเป็นต้องมีสวัสดิการในส่วนนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งพนักงาน หลายครั้งที่ผู้ใช้แรงงานประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน เช่น มีคบาด น้ำร้อนลวก ขาแพง เมื่อประสบอุบัติเหตุแล้วผู้ใช้แรงงานจะต้องดูแลตัวเองให้หาย แต่หากหยุดงานผู้นั้นก็จะถูกหักค่าแรงที่หยุดงานวันนั้นอีกด้วยทำให้บางครั้งผู้ใช้แรงงานต้องฝืนไปทำงานทั้งที่สภาพร่างกายไม่ไหว

ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานด้านการยอมรับทางสังคมในหน่วยงาน ค่อนข้างสูงเนื่องจากไม่มีอคติเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา รวมถึงมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน บางครั้งมีไปทำกิจกรรม เทียวด้วยกัน หรือพบปะกันนอกเวลางาน

คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความสัมพันธ์ของชีวิตการทำงานกับการดำเนินชีวิตโดยรวม อยู่ในระดับสูง แต่ก็ไม่มากนักซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แค่ 0.05 เท่านั้น โดยเฉพาะผู้ใช้แรงงานที่มีใบอนุญาตทำงานเนื่องจากไม่มีเวลาไปทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้ซึ่งบางครั้งก็อยากพักผ่อนบ้าง แต่ด้วยภาระงานทำให้ไม่สามารถปลีกตัวได้ แต่กลุ่มผู้ใช้แรงงานที่เป็นนักเรียนนักศึกษาจะดีกว่าเล็กน้อยที่สามารถกำหนดได้ว่าจะทำงานกี่วัน เพราะกลุ่มนักเรียนนักศึกษาความสนใจจะไปอยู่ที่การเรียนเป็นหลักทำให้มีเวลาว่างในการทำกิจกรรมมากกว่า

5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการตั้งเป้าหมายชีวิตการทำงาน และคุณภาพชีวิตการทำงาน

การตั้งเป้าหมายชีวิตการทำงาน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความต้องการด้านรายได้ ความต้องการดำเนินชีวิตด้านครอบครัว ความต้องการความมั่นคงทางอาชีพ และความต้องการสร้างความก้าวหน้า มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน แต่สัมพันธ์กันในระดับต่ำ คือ เมื่อผู้ใช้แรงงานมีการตั้งเป้าหมายในระดับสูงก็จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตสูงขึ้นไปด้วย เช่น หากผู้ใช้แรงงานต้องการงานที่มีหลักประกัน หรือมีรายได้มากขึ้น ก็จะส่งผลให้ผู้ใช้แรงงาน

เลือกงานที่สามารถให้ความมั่นคงกับตัวเองในระยะยาว และหางานที่มีรายได้สูงสามารถสร้างความพึงพอใจกับตนเองได้ แต่หากผู้ใช้แรงงานต้องการที่จะมีเวลากับตนเอง และครอบครัวผู้ใช้แรงงานก็เลือกที่จะทำงานน้อยลง เพื่อให้มีเวลาว่างมากขึ้น

5.5 ข้อเสนอแนะ

สำหรับผู้ที่ต้องการจะเดินทางไปยังประเทศอังกฤษ

1. ควรหาความรู้ หรือมีประสบการณ์กับการทำอะไรซักอย่างเป็นพิเศษ เช่น เรียนชงกาแฟ ทำขนม บาร์เทนเดอร์ หรือ นวด เป็นต้น เพราะจะทำให้มีโอกาสมากกว่าคนทั่วไป สามารถเลือกงานได้ เนื่องจากงานประเภท เสิร์ฟ หรืองานในร้านอาหาร ใครก็สามารถทำได้ แต่หากมีความสามารถด้านอื่น ๆ ก็จะทำให้เป็นข้อได้เปรียบ
2. ควรมีความรู้ทางภาษาดีในระดับหนึ่ง เพราะจะทำให้การใช้ชีวิตในอังกฤษง่ายขึ้น และหากคาดหวังว่าไปอังกฤษแล้วจะได้ภาษา แต่ทุกวันยังคงทำงานอยู่เพียงในร้านของคนไทย เพื่อนร่วมงานก็มีแต่คนไทย คุยก็ภาษาไทย ก็ยากที่จะได้เรียนรู้ภาษาเพราะแทบไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเลย จะใช้เพียงแต่ในห้องเรียนวันละ 2 – 3 ชั่วโมงเท่านั้น
3. การปรับตัว เพราะหลายคนเมื่อไปอยู่ที่อังกฤษ แล้วปรับตัวไม่ได้ทำให้อยากกลับบ้าน ซึ่งทำให้สิ้นเปลืองทั้งเงิน และเวลาไปโดยเปล่า เนื่องจากอังกฤษ โดยเฉพาะลอนดอน เป็นเมืองที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และสังคม รวมถึงสภาพอากาศที่ปรวนแปรทำให้ผู้ที่อาศัยอยู่ที่นั่นต้องตรวจสอบสภาพอากาศก่อนออกจากบ้านทุกวัน ดังนั้นผู้ที่จะไปยังประเทศอังกฤษควรเตรียมตัวเองให้พร้อมทั้งกาย และใจ

สำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ประเทศอังกฤษอยู่แล้ว

1. ควรมีการวางแผนสำหรับอนาคตที่แน่ชัด เพราะเมื่อทำงานอยู่ที่ประเทศอังกฤษ โดยเฉพาะงานประเภทบริการที่มีลักษณะทำวันต่อวันไม่ต้องคิดอะไร ทำให้เวลาผ่านไปเร็ว โดยจนไม่รู้ตัว บางคนรู้ตัวอีกทีก็อายุมากแล้ว จะกลับไทยก็ยังมีเงินเก็บไม่มาก จะอยู่ต่อก็ไม่มีญาติพี่น้อง ดังนั้นควรที่จะกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และทำตามเป้าหมายนั้น
2. เรื่องที่น่าเป็นห่วงอีกเรื่องหนึ่ง คือเรื่องของการพนันคนไทยจำนวนมากที่อังกฤษติดการพนัน จนเป็นหนี้สิน สิ้นเนื้อประดาตัว เพราะที่อังกฤษการพนันเป็นสิ่งถูกกฎหมายสามารถหาเล่นทั่วไปเสมือนร้านชาที่ไทย การพนันเป็นสิ่งที่ไม่ควรไปข้องแวะเพราะหากลองเข้า

ไปเล่นแล้วจะคิดง่ายมาก จากประสบการณ์ของผู้ศึกษาที่เห็นคนรู้จักหลายต่อหลายคนที่อังกฤษต้องตกเป็นศิการพนัน

- เรื่องคุณภาพชีวิต และความปลอดภัย เนื่องจากลอนดอนเป็นเมืองที่มีผู้คนจากหลากหลายเชื้อชาติ ทำให้มีงานช่วยเหลือโอกาส เวลาที่เหลือ หรือปลอดภัยเข้าทำร้ายร่างกาย และฉกชิงวิ่งราว ซึ่งเกิดขึ้นบ่อยมากโดยเหล่ามีงานจะมองหาเหยื่อที่เป็นชาวเอเชีย และเป็นผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีร่างกายที่เล็ก และเป็นที่น่ารำคาญคิดว่าชาวเอเชียมักมีทรัพย์สินมีค่า และพกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ราคาแพง

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ควรมีการให้ความรู้ และเผยแพร่ข้อมูลที่ต้องการสำหรับการเดินทางไปประเทศอังกฤษทั้งผู้ที่ต้องการไปศึกษาในแขนงต่าง ๆ และผู้ที่ไปทำงาน
- ควรมีการสนับสนุนแรงงานที่มีฝีมือให้เดินทางไปทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากมีบางคนที่ถูกหลอกว่าจะให้ไปทำงานที่อังกฤษโดยมีงานต่างชาติที่สวมรอยเข้ามาในประเทศไทย ดังนั้นควรมีการสนับสนุนให้เดินทางไป และให้ความรู้ กระบวนการเดินทางอย่างถูกวิธีเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ

5.6 ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาในครั้งต่อไป

- ควรศึกษาในเรื่องรายละเอียดของคุณภาพชีวิตโดยทั่วไปของผู้ใช้แรงงานในอังกฤษ เพราะถึงแม้ว่าผลของคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ใช้แรงงานจะอยู่ในระดับสูง แต่หากพิจารณาในเรื่องของคุณภาพชีวิตโดยทั่วไปอาจอยู่ในระดับต่ำก็ได้ ทั้งนี้เนื่องจากผลจากการทำงานในหลาย ๆ ด้านที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตแก่ผู้ใช้แรงงานในประเทศอังกฤษ
- ควรศึกษาชีวิตของผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มหลังจากกลับมาจากประเทศอังกฤษว่ามีทิศทางเป็นเช่นไร ได้นำความรู้กลับมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ หรือมีความคิดอยากกลับไปอีกหรือไม่ เป็นต้น
- จากประเด็นที่ศึกษานี้อาจแตกแขนงเพื่อนำไปศึกษาในสาขาอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ได้ เช่น ทางด้านกฎหมาย ทางด้านธุรกิจ ทางด้านภูมิศาสตร์ และด้านอื่น ๆ ที่น่าสนใจ

5.7 ข้อจำกัดในการศึกษา

1. ไม่ได้ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามก่อนอาจเกิดข้อผิดพลาดในการประมวลผล
ขึ้นได้
2. ไม่สามารถทดสอบการกระจายตัวตามสมมุติฐานปกติที่ตั้งไว้ได้
3. การทดสอบสมมุติฐานไม่ได้ทำการทดสอบเบื้องต้นของสมมุติฐานทางสถิติ